

Sygn. akt I CSK 1087/22

POSTANOWIENIE

Dnia 2 listopada 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bosek

w sprawie z wniosku I. G. i L. G.
z udziałem P. spółka akcyjna w L.
o ustanowienie służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 2 listopada 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika
od postanowienia Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w Warszawie
z dnia 16 lutego 2021 r., sygn. akt IV Ca 2375/20,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawców solidarnie kwotę 240 (dwieście czterdzieści 00/100) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

I. G. i L. G. wnieśli o ustanowienie na nieruchomości oznaczonej jako działka nr ew. [...] z obrębu [x], położonej w Z. przy ul. [...], o powierzchni 5402 m², dla której Sąd Rejonowy w Wołominie prowadzi księgę wieczystą [...], na rzecz P. Spółki Akcyjnej w L., służebności przesyłu polegającej na prawie korzystania przez uczestnika z nieruchomości obciążonej w zakresie niezbędnym do dokonania konserwacji, remontów, modernizacji urządzeń przesyłowych istniejących napowietrznej linii energetycznej wraz z prawem wejścia i wjazdu na teren odpowiednim sprzętem, w pasie wyznaczonym liniami usytuowanymi w odległości

15 m w bok od rzutów poziomych skrajnych przewodów tej linii. Wnieśli również o zasądzenie wynagrodzenia w kwocie 1 235 400 zł oraz obciążenie uczestnika kosztami postępowania.

Postanowieniem z 18 sierpnia 2020 r. Sąd Rejonowy w Wołominie ustanowił na przedmiotowej nieruchomości służebność o treści odpowiadającej służebności przesyłu (pkt 1); zasądził od P. Spółki Akcyjnej w L. na rzecz I. G. i L. G. solidarnie wynagrodzenie w kwocie 470 470 zł płatne w terminie 30 dni od daty uprawomocnienia się orzeczenia z ustawowymi odsetkami za opóźnienie na wypadek uchybienia terminowi płatności (pkt 2); w pozostałym zakresie oddalił żądanie zasądzenia wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu (pkt 3) oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania (pkt 4 i 5).

Postanowieniem z 16 lutego 2021 r. Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie, po rozpoznaniu apelacji P. Spółki Akcyjnej w L., oddalił apelację (pkt 1) oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania odwoławczego (pkt 2).

Od postanowienia Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie skargę kasacyjną wywiodła P. Spółka Akcyjna w L., zaskarżając je w całości. Wnosząc o przyjęcie skargi do rozpoznania, powołała się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.).

W ocenie skarżącej Sąd Okręgowy naruszył art. 7 k.c., albowiem przy ocenie kwalifikacji prawnej posiadania poprzednika prawnego skarżącego nie uwzględnił wagi oraz znaczenia ustanowionego w tym przepisie domniemania dobrej wiary. Zdaniem skarżącej, Sąd Okręgowy – pomimo powołania się na całokształt okoliczności sprawy i materiał dowodowy – nie wskazał konkretnie dowodów wzruszających domniemanie określone w art. 7 k.c., a więc takich które dawałyby podstawę do oceny, że poprzednik prawny przedsiębiorstwa przesyłowego w chwili rozpoczęcia posiadania w zakresie odpowiadającym służebności przesyłu, wiedział lub mógł się dowiedzieć o tym, że narusza prawo właścicieli nieruchomości.

W odpowiedzi na skargę wnioskodawcy wnieśli o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania, a w przypadku przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania o jej oddalenie oraz zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca oparła na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., powołując się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, wynikającą z pominięcia przez Sąd II instancji przy orzekaniu domniemania prawnego wynikającego z art. 7 k.c.

W utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania sprzeczności zaskarżonego orzeczenia z przepisami prawa, których wykładnia i stosowanie nie budzi żadnych wątpliwości albo jego wydania w wyniku oczywiście błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa. Oczywista zasadność skargi kasacyjnej ma więc miejsce, gdy zarzucane uchybienia dotyczą kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa, które są widoczne *prima facie*, bez konieczności głębszej analizy (por. min.: postanowienia Sądu Najwyższego z: 15 kwietnia 2021 r., IV CSK 617/20; 23 czerwca 2017 r., II CSK 41/17; 1 marca 2013 r., I CSK 491/12; 21 lutego 2008 r., II UK 307/07; 8 marca 2002 r., I PKN 341/01).

Analiza rozstrzygnięcia Sądu II instancji w kontekście uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie pozwala na stwierdzenie, że spełniona jest przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. W ocenie Sądu Najwyższego, skarżąca w żaden sposób nie wykazała kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa, których wykładnia i stosowanie nie budzi żadnych wątpliwości. Wręcz przeciwnie, w orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, że rozstrzygając, czy uzyskanie posiadania służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu nastąpiło w złej wierze, należy mieć na względzie całokształt okoliczności poprzedzających i towarzyszących uzyskaniu posiadania służebności; domniemanie dobrej wiary jest obalone, gdy z całokształtu okoliczności wynika, że przedsiębiorca przesyłowy w chwili uzyskania posiadania wiedział lub powinien był wiedzieć przy zachowaniu wymaganej staranności, że do nieruchomości, na której zlokalizowane są urządzenia przesyłowe, nie przysługuje mu prawo o treści odpowiadającej służebności przesyłu

(por. uchwała Sądu Najwyższego z 8 grudnia 2016 r., III CZP 86/16; postanowienia Sądu Najwyższego z: 26 maja 2021 r., V CSKP 65/21; 28 kwietnia 2021 r., III CSKP 71/21). Decyzja administracyjna o pozwoleniu na budowę linii przesyłowej nie przesądza o dobrej wierze przedsiębiorcy, który na cudzej nieruchomości wybudował urządzenia przesyłowe (por. uchwały Sądu Najwyższego z: 17 czerwca 2005 r., III CZP 29/05; 20 listopada 2015 r., III CZP 76/15, wyrok Sądu Najwyższego z 6 maja 2009 r., II CSK 594/08; postanowienie Sądu Najwyższego z 14 stycznia 2022 r., I CSK 763/22).

Trafnie więc Sąd II instancji przyjął, że skarżąca nie wykazała, aby korzystanie przez nią (i poprzedników prawnych) z nieruchomości wnioskodawców wynikało z tytułu prawnego (cywilnoprawnego lub administracyjnoprawnego), jak również, aby uzyskała zgodę właściciela nieruchomości na posadowienie na niej urządzeń infrastruktury elektroenergetycznej. W konsekwencji brak jest podstaw do uznania, że zaskarżone orzeczenie jest wadliwe w stopniu elementarnym i widocznym *prima vista*, dlatego należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Mając na względzie powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 530 § 3 w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 5 pkt 3 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz. U. 2018 r. poz. 265).

[as]